

Kort sagt

Filmene set af
Henrik Lundgren (H.L.)
Ib Lindberg (I.L.)
Peter Schepelern (P.S.)

ET DUKKEHJEM

Instruktør: PATRICK GARLAND

Claire Blooms scenefortolkning af Nora er en stramt logisk, imponerende vel-disponeret præstation, som kulminerer med nærmest magisk intensitet i anden-aktens tarantel, hvor Dr. Ranks advarsel til Helmer om ikke at sige hende imod får den truende undertone af et opsej-lende nervesammenbrud. Af dette resterer i filmversionen ene den ydre opbyg-ning. Claire Bloom har – som i sin tid Tora Segelcke – evnen til at »gennem-lyse« rollens første fase og afsløre »egernet« og »lærkefuglen« som despe- rate roller, anlagt til benefice for ægte- manden. Herved opnår slutopgøret med Helmer den fulde vægt: Denne Nora forlader ikke mand og børn af pludse- lige nykker, men som følge af moden overvejelse over dukkerollens ydmy- gende utilstrækkelighed. I Patrick Gar- lands usikkert splittede realisation af Christopher Hamptons tekstbearbejdelse står skuespillerinden imidlertid uden mulighed for at fylde denne dygtigt skabte sammenhæng med indre liv – ikke mindst da hun er berøvet London- opførelsens erotiske modspil (fra Anton Rodgers' Dr. Rank og Colin Blakelys Helmer): Ralph Richardson er senilt selvhøjtidelig, mens Anthony Blake for- liser sit »forsvar« for ægtemanden alle- rede i forklaringen af sin modvilje mod Krogstad. Denholm Elliotts fremstilling

af sidstnævnte er for sentimental til at tåle filmudgavens fremskudte position. (A Doll's House – Canada 1972).

H.L.

ELVIS PÅ TURNÉ

Instr.: PIERRE ADIGE & ROBERT ABEL

Uanset hvad man i øvrigt synes om Elvis Presley, kan man dårligt komme uden om ham som det varigste fænomen i vor tids pop-kultur. Pierre Adige og Robert Abels reportagefilm fra en 14 dages Elvis-turné stiller sig last og brast med fænomenet og viser ham, sådan som Elvis' PR-afdeling selvfølgelig selv har ønsket ham portrætteret. Filmen bliver derfor ikke på sit umiddel- bare plan nogen analyse af et fænomen, men snarere en udbygning af myten omkring dette fænomen, altså en slags reklamefilm, men vel at mærke en re- klamefilm, der er beregnet for dem, der allerede er aftagere. Den kitsch, der lig- ger i Elvis' egen apparition, oser ud af filmen. Det er nemlig en utrolig følt film, der i sin reklamefilm-facon giver øjeblikke af en – sikkert ufrivillig – tæt- hed og intensitet, og som tværs gennem sin næsten ubegribeligt elegante split- screen-teknik får transmitteret et por- træt, der er både menneskeligt, latter- ligt og fantastisk fascinerende. (Elvis on Tour – USA 1972).

I.L.

KONGE DAME KNÆGT

Instruktør: JERZY SKOLIMOWSKI

Forholdet mellem filmmediet og forfat- teren Vladimir Nabokov er ikke videre lykkeligt. Kubricks »Lolita« var en re- spektabel adaption, men ikke meget mere, og Tony Richardsons filmatisering af »Latter i mørket« var i alle henseen- der en fadæse. Skolimowski, der nu har filmatiseret »Konge Dame Knægt«, Na- bokovs anden roman fra 1928, synes umiddelbart at være velegnet til at reali- sere Nabokov på film. Både »Starten« og »Badeanstalten« ejer så meget af den sarkasme, det stilmæssige raffinement og den lidt kuldslåede distance, som må være en forudsætning. Problemet ved at filmatisere Nabokov ligger nok i at finde en billedstil som kompenserer for tabet af Nabokovs virtuose og genialske stil; filmene nøjes med at gengive det mere eller mindre kyniske plot som de impo- nerende sproglige guirlander var hængt op på. Historien drejer sig om kongen, damen og knægten, d. v. s. om industri- magnaten Dreyer (David Niven), hans yngre kone (Gina Lollobrigida) og hans fattige nevø (John Moulder Brown). Ne- vøen, en usikker, famlende ung mand som forelsker sig i sin smukke tante og snart efter også forføres af hende, er en typisk Skolimowski'sk helt; ligesom for hovedpersonerne i »Starten« og »Badeanstalten« drejer det sig om van- skelighederne ved at overvinde puber- tetshæmningerne, at blive voksen. Men Skolimowski får skuffende lidt ud af hi-

storien; handlingen er ført up to date (det er jo det billigste) og foregår i et atmosfæreforladt moderne Tyskland. Det er blevet en lidt pjattet sex-farce, lidt stilløs, lidt meningsløs, men ganske skæg underholdning. (Herzbube/King Queen Knave – Vesttyskland/USA 1972). P.S.

KVINDEN I BLÅT

Instruktør: MICHEL DEVILLE

I 1963 skrev Morten Piil (i KOS 61), at Michel Devilles film tilførte »den hen- sygnende franske filmkomedie ny frisk- hed og vitalitet«. Det kan måske disku- teres om en film som »Ce soir ou ja- mais« holder; men i de senere år er det gået støt tilbage. Film som »Bye bye Barbara« og den nye »Kvinden i blåt« er umiskendeligt præget af en vis blod- løs, mondænt fattigmandsfilosoferende tendens i fransk film. »Kvinden i blåt« er ligesom »Bye bye Barbara« en tynd omgang med lidt fidus-mystifikation til at skabe spænding i den ørkesløse hi- storie om den livstrætte musikanmelder Michel Piccoli (hvem ellers?), som ikke rigtig kan samle interessen om sin el- skerinde (Lea Massari), men i stedet begynder efterforskningen af en gåde- fuld, blåklædt kvinde (som – det er raf- finementet – også er Lea Massari) som han har set et par glimt af på gaden. Hun er vistnok et dødsymbol, og Pic- coli vælger da også til sidst selvmordet. Billederne er i den slikkede Bo Bedre- stil, og der er de moderigtige fortælle- tekniske effekter, mange kronologi-brud, osv., som hos Lelouch og Sautet.

P.S.

MAX OG LILY

Instruktør: CLAUDE SAUTET

I pæn kontrast til Claude Sautets se- nere formelt maniererede overfladehisto- rier står »Max og Lily« som en redelig, regulært fortalt kriminalfilm, der med karakteristisk fransk fornemmelse for denne genres muligheder lidt efter lidt udvikler sig til en beretning om en umulig kærlighed. Sautet klarer fint balan- cen mellem de to elementer i historien, og det lykkes ham at få en række utrol- ligt renfærdige figurer ud af filmens smånsukede karakterer. Det sker selv- følgelig ikke uden hjælp fra filmens fortrinlige skuespillere, hvor især den utrættelige og altid pålidelige Michel Piccoli får tegnet et nuanceret og tro- værdigt portræt af sin i bund og grund utiltalende panser, der kun jagter pre- stige i sin paniske søgen efter selv de mindste lovovertrædere.

I selve sin ansats er »Max og Lily« måske ikke nogen stor film, men den positive påvirkning fra Sautets gamle kælebarn, Hollywoods B-film, har givet den lille film en redelig og upræsentios indpakning. (Max et les ferrailleurs – Frankrig/Italien 1972).

I.L.